

Ἡ νίκη καὶ ἡ τύχη ἔκτοτε οὐδεμίαν στιγμήν παρήτησαν τὸν Μίγαν Πέτρον μέχρι τοῦ πρὸς Τούρκους πολέμου· ὅτε, κεκλεισμένος ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ σκηπῇ, καὶ ἀποδεβληκῶς τὴν φυσικὴν καὶ μεγαλεπήβολον τόλμην, κατήντησε πρώτῃν φοράν εἰς ἐσχάτην ἀμνησίαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἠλευθέρωσε τὸν ἄνδρα ἢ εὐτολμος αὐτοῦ σύζυγος Αἰκατερίνη δι' ἐπωφελῶν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς διαπραγματεύσεων.

Ὁ Μέγας Πέτρος προικισμένος διὰ σπανίας ἀγχινοίας καὶ σπκιωνέρας περινοίας, μεγάλης εὐτολμίας, ἀκατανοήτου ἐπιμονῆς, καὶ πρὸ πάντων ζεούσης φιλοπατρίας, δύναται δικαίως νὰ θεωρηθῇ ὁ τύπος πάντων τῶν καθιδρυτῶν τῶν μεγάλων ἐπικρατειῶν, καὶ τὸ παράδειγμα τῶν ἡγεμόνων ἐκείνων, αἵτινες οὔτε μάχθων, οὔτε κινδύνων φεῖδονται ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς βελτιώσεως τῶν ἰδίων αὐτῶν λαῶν· εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐν τῇ Ῥωσίᾳ ἐπὶ Πέτρῳ τοῦ Μεγάλου νόμος ἦτον ἡ θέλησις τοῦ Αὐτοκράτορος· ἀλλ' ἡ θέλησις αὕτη ἦτον τοσοῦτον ἰσχυρὰ καὶ ἐνεργητικὴ, ὥστε πᾶν εἶδος προσκόμματος ἐξηφανίζετο πρὸ αὐτῆς, ἢ δὲ δραστήριος ἐκτέλεσις τῆς θελήσεως ταύτης, κατώρθωσεν ἐν διαστήματι τριάκοντα περίπου μόνον ἐτῶν νὰ μεταβάλῃ τὴν Ῥωσικὴν ἐπικράτειαν εἰς τὴν μεγαλητέραν Αὐτοκρατορίαν τοῦ κόσμου, στηρίξασα τὸν μὲν θρόνον ἐπὶ ἐδραίων καὶ ἀκλονήτων βάσεων, τὴν δὲ εὐδαιμονίαν τοῦ ἔθνους ἐπὶ δικαίου καὶ σοφοῦ πολιτεύματος. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ ἱστορία τοῦ Μεγάλου Πέτρου εἶναι ὀλόκληρος ἢ παρελθούσα καὶ μέλλουσα ἱστορία τοῦ Ῥωσικοῦ ἔθνους· διὸ καὶ ἡ βιογραφία τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς δὲν δύναται νὰ ἦναι, εἰμὴ συνοπτικὴ καὶ περιεκτικὴ, ὡς ἡ μεγαλοφυῆς ἐπιγραφή, τὴν ὁποίαν ἡ μετ' αὐτὸν ἐνδόξως βασιλεύσασα σύζυγος αὐτοῦ Αἰκατερίνη ἔθεσεν ἐπὶ τῆς βάσεως τοῦ ἐν Πητροπόλει ἀνεγερθέντος μνημείου εἰς τὸν περινούστατον τοῦτον ἄνδρα. « Πέ τ ρ ω τ ρ ῶ π ρ ῶ τ ῶ Α ἰ κ α τ ε ρ ῖ ν η δ ε υ τ ῆ ρ α ».

ΠΕΡΙ ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Οἱ νεώτεροι ἀπονέμουσι τὴν ἐφεύρεσιν τῆς διὰ συνοπτικῶν σημείων τέχνης τοῦ γράφειν εἰς τὸν Τύλλιον Τύρωνα, ἀπελεύθερον τοῦ Κικέρωνος, ζῶντα ἑκατὸν περίπου ἔτη πρὸ τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως· ἂν καὶ πολ-

λοὶ διῆχυρίζονται, ὅτι ὁ πρῶτος εἰσαγαγὼν τὴν τέχνην ταύτην εἰς Ῥώμην ὑπῆρξεν Ἐννιος ὁ ποιητής, διακόσια περίπου ἔτη ἀρχαιότερος τοῦ Τύρωνος. Ἄλλοι δὲ ἀνάγουσι τὴν ἀρχὴν τῆς στενογραφίας μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Ξενοφῶντος συμπεραίνοντες ἕκ τινος χωρίου τοῦ Διογένους Λαερτίου (α), ὅτι ὁ Ξενοφῶν ἐγνώριζε καὶ μετεχειρίζετο τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ γράφειν.

Ὁ Πλούταρχος ἐν βίῳ Κάτωνος τοῦ νεωτέρου ἀναφέρει ῥητῶς, ὅτι ὁ Κικέρων ἐπὶ τῆς αὐτοῦ Ἰπατείας, θέλων νὰ λάβῃ ἀντίγραφον τοῦ λόγου, τὸν ὁποῖον ὁ Κάτων ἔμελλε νὰ ἐκφωνήσῃ εἰς τὴν βουλὴν κατὰ Λέντλου καὶ Κεθήγου, τῶν ἐπιβουλευομένων τὴν Ῥώμην μετὰ τὴν ἐκδίωξιν τοῦ Κατιλίνα, ἐκλέξας τοὺς ἀρίστους τῶν ταχυγράφων, καὶ προδιδάξας σημεῖα, ἐμφαίνοντα διὰ μικρῶν καὶ βραχέων τύπων δύναμιν πολλῶν γραμμαμάτων, ἐτοποθέτησε σποράδην αὐτοὺς εἰς διάφορα μέρη τοῦ Βουλευτηρίου, οὔτοι δὲ ἀντέγραψαν ἀπαράλλακτον τὸν ἐν τῇ βουλῇ κατὰ τοῦ Κατιλίνα καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συνομοτῶν ἐκφωνηθέντα λόγον τοῦ Κάτωνος.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ χωρίου τοῦ Πλουτάρχου λέγοντος « οὐ πω γὰρ ἦσκουν, οὐδ' ἐκέκτηντο τοὺς καλουμένους σημειογράφους, ἀλλὰ τότε πρῶτον εἰς ἔχνος τι καταστῆναι λέγουσιν, » πληροφορούμεθα, ὅτι παρὰ Ῥωμαίοις ἡ χρῆσις τῆς στενογραφικῆς, ἢ σημειογραφικῆς τέχνης, δὲν ὑπῆρχεν εἰσέτι κοινὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Κικέρωνος, καὶ ὅτι ἐπομένως ὁ Τύλλιος Τύρων ἐσύστησε πρῶτος τὴν χρῆσιν αὐτῆς, τελειοποιήσας τὰ ἐξ αὐτοῦ παρανομασθέντα Τυρωνικὰ συμβόλαια, ἢ μέθοδον τοῦ γράφειν διὰ βραχέων σημείων, τὴν ὁποίαν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ, κατὰ μίμησιν αὐτῶν οἱ Γάλλοι καὶ Γερμανοὶ παρεδέχθησαν καὶ μετεχειρίσθησαν, γράφοντες δι' αὐτῶν ὅλα τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα, ὅσων ἡ ἀνάγνωσις δὲν ἔπρεπε νὰ ἦναι καταληπτῆ, εἰμὴ μόνον εἰς τοὺς δημοσίους γραφεῖς, οἵτινες διὰ τοῦτο καὶ πρῶτοι ἔλαβον τὴν ὀνομασίαν Συμβολαιογράφοι, ὡς γράφοντες διὰ τῶν ῥηθέντων συνοπτικῶν σημείων, καὶ μόνον δυνάμενοι ν' ἀναγνώσωσιν αὐτὰ· προϊόντος δὲ τοῦ

χρόνου ἡ ὀνομασία τῶν δημοσίων ἐκείνων γραφῶν μετέπεσεν εἰς τὸ νὰ σημαίνῃ τοὺς ἔτι καὶ σήμερον Συμβολαιογράφους καλουμένους, ἂν καὶ μηδὲν στενογραφίας σημεῖον μεταχειριζομένους.

Ὀλίγα ἔτη μετὰ τὸν Τύλλιον Τύρωνα, ὁ φιλόσοφος Σενέκας ἐτελειοποίησε τὴν Τυρωνικὴν Συμβολαιογραφίαν περὶ τὰ μέσα τῆς πρώτης μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδος· ὁ δὲ Αὐσόνιος ἀναφέρει, ὅτι τοιαύτη ἦτον ἡ ταχύτης τῶν στενογράφων, οἵτινες ἀντέγραφον τοὺς κατὰ τὰς δημοσίους συνεδριάσεις τοῦ λαοῦ καὶ τῶν δικαστηρίων τῆς Ῥώμης ἐκφωνουμένους ὑπὸ τῶν ῥητόρων λόγους, ὥστε κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ, (ἦτοι περὶ τὰ τέλη τῆς τετάρτης μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδος) πολλάκις πρὶν ἀκόμη ὁ ῥήτωρ καταβῆ ἀπὸ τοῦ βήματος, οἱ λόγοι, τοὺς ὁποίους εἶχεν ἐκφωνήσει, ἦσαν ἤδη δημοσιευμένοι.

Ἡ χρῆσις τοῦ εἴδους τούτου τῆς γραφῆς ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων καὶ κατὰ τὸν Μεσαιῶνα ἔγινε κοινοτέρα εἰς πολλοὺς· πλῆθος στενογραφημένων χειρογράφων, ἀλληλοδιαδόχως ἀνακαλυπτομένων, εἴλκυσε τὴν προσοχὴν, καὶ ἐνησχόλησεν ἐπὶ πολὺ ὄλους τοὺς ἀρχαιολόγους τῆς πεφωτισμένης Εὐρώπης, οἵτινες μολὶς περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἠδυνήθησαν μετὰ πολλοὺς καὶ μεγάλους κόπους ν' ἀναλύσῃσι καὶ νὰ μεθερμηνεύσῃσι τὰ λεγόμενα Τυρωνικὰ συμβόλαια· ὁ Γάλλος Πέτρος Καρπεντιέρης περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ III. αἰῶνος ἐδημοσίευσεν πρῶτος ἐν Παρισίῳ κατὰ τὸ 1847 μεθοδικὴν ἐρμηνείαν τῶν Τυρωνικῶν συμβολαίων, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Alphabetum explicandi methodus· ἀκολούθως δὲ κατώρθωσαν νὰ συντάξῃσι καὶ Γραμματικὴν καὶ Λεξικὸν αὐτῶν, ἐκδοθέντα πρῶτην φοράν κατὰ τὸ 1817.

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως καὶ καταλήψεως τῶν Τυρωνικῶν τούτων συμβολαίων ἐπήγαγεν ἡ νεωτέρα στενογραφία, τὴν ὁποίαν πρὸ τεσσαράκοντα περίπου ἔτων μεταχειρίζονται οἱ Ἄγγλοι, Γάλλοι καὶ Γερμανοὶ, διὰ ν' ἀντιγράψῃσι τοὺς κατὰ τὰς δημοσίους συνεδριάσεις ἀπαγγελλομένους λόγους τῶν ἰδίων αὐτῶν ῥητόρων, ἀλλὰ τὰ σημεῖα τῆς νέας στενογραφίας διαφέρουσιν ὅλως διόλου τῶν Τυρωνικῶν συμβολαίων κατὰ τε τὸ

σχῆμα καὶ τὸν τρόπον τῆς μετ' ἀλλήλων συνδέσεως αὐτῶν· διότι τὰ μὲν τῶν Τυρωνικῶν συμβολαίων σημεῖα εἶναι ἀπλῶς ὀριζόντιοι γραμμαὶ, μᾶλλον ἢ ἦπτον κεκλιμένοι καὶ ἐνούμενοι, ἢ διαπερώμενοι δι' ἄλλων σημείων διαφόρων σχημάτων καὶ θέσεων· τὰ δὲ σημεῖα τῆς νεωτέρας στενογραφίας ἔχουσιν ὁμοιότητά τινα μετὰ τὴν Ἀραβικὴν καὶ Περσικὴν γραφὴν.

Δὲν ἤθελε δὲ εἶσθαι ἔξω τοῦ προκειμένου νὰ παρατηρήσωμεν ἐνταῦθα, ὅτι εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν γλῶσσαν, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ καταλήξεις τῶν λέξεων, πολλαπλασιαζόμεναι ἐπ' ἄπειρον διὰ τῶν γενῶν, τῶν πτώσεων, τῶν ἀριθμῶν, τῶν προσώπων, τῶν ἐγκλίσεων καὶ τῶν χρόνων, ἀπαιτοῦσιν ἄπειρον πλῆθος δευτερευόντων στενογραφικῶν σημείων πρὸς τροποποίησιν καὶ διασάφησιν τῶν κυρίων σημείων τῆς ρίζης τῶν λέξεων, εἰς ταύτας, λέγομεν, τὰς γλώσσας ἢ στενογραφικὴ τέχνη οὐδέποτε δύναται νὰ εὐράσῃ εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ταχύτητος καὶ ἀπλοποιήσεως, εἰς τὸν ὁποῖον προήχθη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας εἰς τὰς νεωτέρας γλώσσας, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὴν Ἀγγλικὴν καὶ Γαλλικὴν.

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ.

Μέγα μέρος τῆς Γερμανίας κατεδυναστεύετο ποτε ἐπὶ πολὺ ἀπὸ δικαστικὴν τινα δύναμιν, τρομερωτέραν καὶ παρ' αὐτὴν τὴν τῆς ἰσθῆς ἐξετάσεως, ἣτις ἐμάστιζεν ἅπασαν τὴν Εὐρώπην, καὶ πρὸ πάντων τὴν Ἰσπανίαν. Τὸ Δικαστήριον τοῦτο, τοῦ ὁποίου μόνη ἡ ἀνάμνησις ἐμπνέει εἰσέτι φρικτὴν, ὀνομάζετο Δικαστήριον τῶν ἐλευθέρων Δικαστῶν, ἢ τῆς Οὐαϊμικῆς Ἐταιρίας, ἢ Μυστικὸν Δικαστήριον τῆς Βετσφαλίας.

Μεγάλαι φιλονεικίαι διηγέθησαν περὶ τοῦ, πόθεν ἔλαβον τὴν ἀρχὴν αὐτῶν αἱ διάφοροι αὐταὶ ὀνομασίαι.— Ἡμεῖς ἐδῶ θέλομεν ἀναφέρει μίαν μόνην ἀπὸ τὰς προτιθεμέναις ἐτυμολογίας ἣτις, ἂν ὄχι βασιμωτέρα ἴσως τῶν ἄλλων, μᾶς φαίνεται τοῦλάχιστον ἀγχίνους. Κατὰ τὴν ἐτυμολογίαν ταύτην τὸ ὄνομα τοῦτο, Οὐαϊμικὸς, παράγεται ἀπὸ τὰς λατινικὰς λέξεις Vae mihi, δηλαδή, οὐαί μοι, τὴν ὁποίαν ἐκφώνησιν κατὰ κληρότητα ἠδύναντο νὰ προφέρουσιν ὅλοι οἱ ὑπόδικοι τοῦ τρομεροῦ τούτου Δικαστηρίου.